

Motion till riksdagen 2005/06:N267

av Eva Flyborg m.fl. (fp)

Göteborgsregionen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en satsning på att utveckla Göteborgsregionen som en motor för hela Sveriges utveckling.

Motivering

Det är viktigt att Göteborgsregionen ges de förutsättningar som en storstadsregion behöver för att kunna fortsätta utvecklas och skapa tillväxt och välstånd. Göteborgsregionen är en region i stark konkurrens. Till skillnad mot en uppfattning som stundtals framskymtar i den mer oreflekterade debatten konkurrerar Göteborgsregionen inte till största del med övriga Sverige om etableringar och nya jobb. Göteborg konkurrerar med exempelvis Lyon, München, Barcelona och Detroit om rollen som forsknings- och utvecklingscentrum vad gäller fordonsindustrin. För att Göteborg skall kunna fortsätta att vara en av landets starkaste tillväxtmotorer krävs att näringslivet försörjs med god kompetens från bl.a. Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet, att vi har bostäder och en god infrastruktur i form av bl.a. vägar.

Västsveriges och Göteborgs ekonomiska bidrag till landet

Göteborg är *Skandinaviens industriella och logistiska centrum* med en *högteknologisk och konkurrensutsatt världshandel* som sin historiska, nuvarande och framtida ekonomiska uppgift. I Västra Götaland finns det drygt 140 000 registrerade företag varav ca 3 000 har mer än 25 anställda.

Västsverige är *en av Nordens viktigaste tillväxt- och välfärdsmotorer*. Västra Götaland och Halland har 20 procent av landets befolkning och ca 20 procent av dess bruttonationalprodukt.

Fel! Okänt namn på

Västsveriges ekonomiska motor, Göteborgsregionen, tillhör de få (och allt färre) städer i landet som *stadigvarande växer befolkningsmässigt*.

Västsveriges näringsliv domineras dock av några relativt få och mycket stora globala företag. Flera är av dessa har utländska ägare med koncernintern konkurrerande verksamhet över hela världen. De, i detta sammanhang, mest betydande är:

Volvokoncernen, med en total omsättning på 180 mdkr och med 25 000 anställda i Sverige, är och har länge varit vårt lands kanske viktigaste företag. Huvudkontoret och en av de mest betydande sammansättningsfabrikerna ligger i Göteborg.

Volvo Personvagnar är ägt av Ford i Detroit, omsätter 120 mdkr och har 20 000 anställda över hela landet. Volvo PV är ett av Fordkoncernens mest lönsamma företag. Ford har, i likhet med GM, konkurrerande produktionsanläggningar över hela världen.

Saab Automobile ägs av General Motors i Detroit och konkurrerar liksom Volvokoncernen och Volvo Personvagnar inom det mest krävande segmentet på världens sannolikt hårdaste marknad. Huvudkontor och den dominerande produktionsanläggningen finns i Trollhättan med 7 000 anställda. Inom GM-koncernen kämpar Saab Automobile för att hävda sig mot ett stort antal andra europeiska produktionsanläggningar.

SKF-koncernen omsätter 43 mdkr, sysselsätter i Sverige 4 800 personer och är världsledande inom rullningslager med 20 procent av världsmarknaden. Koncernen har ett stort antal produktionsanläggningar över hela världen med betoning på Europa.

Astra Zeneca i Mölndal är ett av Sveriges största kunskapsföretag, med bl.a. 450 disputerade forskare i personalstyrkan. Här utvecklades Losec, en av landets mest framgångsrika exportsuccéer någonsin. Andra exportsuccéer utvecklade i Mölndal är exempelvis Plendil, Seloken Zoc och Nexium. Många av dessa har därefter producerats och gett sysselsättning på andra orter, exempelvis i Södertälje. Anläggningen i Mölndal är den enhet i Sverige som Astra Zeneca-koncernen satsat mest på efter fusionen 1999.

Ericssonkoncernen har en bred verksamhet i Västsverige. Denna är förlagd till orter som Mölndal, Göteborg, Borås, Skövde och Lysekil. Betoningen ligger på forskning och utveckling. Ericsson har 5 000 anställda i Västsverige med en mycket hög genomsnittlig utbildningsnivå.

Stena-gruppen, Electrolux, Autoliv, Esab, Mölnlycke Health Care, Lear, Tekobranschen med traditionell bas i Sjuhäradsbygden består av ca 300 företag med mer än 5 000 anställda. *Ellos, Modeklustrets* viktigaste företag är Kapp-Ahl, Lindex, JC, Joy och MQ. (Det enda stora svenska modeföretaget som *inte* har sin bas i Västsverige är H&M).

Kemibranschen omsätter i Västsverige 22 mdkr och består av ca 100 företag med sammantaget omkring 5 600 anställda.

Livsmedelsbranschen med tung lokalisering till Skaraborg omsätter i Västsverige drygt 19 mdkr och består av 300 företag med över 11 000 anställda.

Logistikbranschen består av drygt 2 000 företag, omsätter drygt 72 mdkr och har nästan 32 000 anställda. 70 företag har mer än 50 anställda.

Fel! Okänt namn på

Göteborgs Hamn är hela Nordens oceangående hamn och svarar för en in- och utskräppningsvolym uppgående till 33,3 miljoner ton. 3,3 av dessa kan betecknas som inrikes, 14 miljoner är export och 16 miljoner är import. Den har blivit 21:a hamn i världen som klassificerats enligt den amerikanska CSI-standarderna.

Landvetter Flygplats är det handelsinriktade västra Sveriges enda internationella flygplats. Upptagningsområdet sträcker sig ända upp till södra Oslo-regionen, stora delar av Götaland och sydvästra Svealand. Dagens ca 4 miljoner passagerare beräknas att omkring år 2012 vara uppe i ca 6 miljoner.

Turist-, mäss- och evenemangsbranschen är en av de branscher som numera expanderar snabbast i världen. Västsverige har landets mest frekventerade turistmål (Liseberg har drygt 3 miljoner besökare årligen). Bohuslän är Sveriges mest önskade destination för semesterfirande. Svenska Mässan, Ullevi, Scandinavium, Universeum, Göteborgsoperan och Nationalsymfonikerna i Göteborg är alla näringar med relevans för en publik från de mest befolkningstäta delarna av Skandinavien.

Det västsvenska universitetssamarbetet omfattar tio högskolor i Västra Götaland, Jönköping, Halland och Värmland varav särskilt Chalmers och Göteborgs universitet har en betydande nationell funktion. Chalmers, med omkring 8 000 studenter och 1 600 lärare och forskare, är ett av Sveriges främsta akademiska varumärken med elever från hela landet och med en ökande andel utländska studenter och forskare. Göteborgs universitet är ett av Nordens allra största (40 000 studenter och doktorander samt närmare 5 000 anställda). Göteborg är, enligt SCB, sedan länge och i hård konkurrens med Lund den mest efterfrågade högskoleorten bland Sveriges gymnasister.

Storstadens betydelse

Vi tror på Göteborgs och Västsveriges möjligheter. I Göteborgs stad bor ungefär en halv miljon människor och i Västsverige ungefär 1½ miljon människor.

Hit flyttar människor för att förverkliga livsprojekt och för att ta del av det rika utbud av kultur, utbildning, nöjen och arbetsmöjligheter som staden erbjuder.

Storstadens kontakter, rörlighet och flexibilitet skapar god jordmån för innovationer och nya idéer. I Göteborg finns en bredd i närings- och kulturlivet som är större än i många andra regioner. Göteborg har därför en naturlig roll som en av de absolut viktigaste motorerna i Sveriges ekonomi.

En modern syn på de största storstadsregionerna bör utgå från de många möjligheter till utveckling för människor och företag som där erbjuds. En politik som bidrar till växande storstäder medför högre tillväxt och stärker hela Sveriges konkurrensförmåga. I Sveriges tre största städer, Stockholm, Göteborg och Malmö, finns redan i dag begynnande klusterfenomen, dvs. en geografiskt koncentrerad närvaro av företag, kompetens och kapital som leder till synergieffekter. Dessa tre regioner har utvecklat en global spetskompetens

Fel! Okänt namn på

som attraherar specialister till Sverige. En politik för förbättrade forsknings- och företagandevillkor kan bidra till att förstärka denna utveckling. Kluster- miljöer bygger också på attraktiva individmiljöer. Om storstäderna skall fungera som internationellt gångbara utvecklingsmiljöer måste skatteregler och bostadsregleringar ändras för att förstärka det svenska attraktionsklimatet också för enskilda.

Den gemensamma välfärden kräver en bättre näringspolitik. Ett företag- vänligt klimat ger förutsättningar för en bra ekonomisk utveckling och ett dynamiskt näringsliv. Det genererar skatteintäkter som kan säkerställa fortsatt god välfärd och satsningar på viktig kommunal service. Stor utvecklings- potential finns i småföretagen. Genom stimulans och bra service kan de skapa många nya arbetstillfällen. Arbete har ett värde i sig och ger stora möjligheter till personlig utveckling, social gemenskap, en god livskvalitet och delaktig- het i samhällsbyggandet. Arbetslöshet är ett slöseri med mänskliga resurser och kan förorsaka personliga och sociala problem.

Företagare skall bemötas med respekt och förståelse. Kommunerna skall i princip inte bedriva näringsverksamhet och snedvrída konkurrensen. Genom att anbudsunderlagen förenklas och annonseringen vid entreprenadupphand- lingar förbättras kan det bli lättare för småföretag att bli entreprenörer.

Tillväxt utgår från entreprenörskap. Entreprenörskap är den mänskliga kraft som skapar nya produkter, tjänster och arbetstillfällen. Entreprenör- skapet skapar också nya sätt att producera, konsumera och organisera livet. Genom entreprenörskapet åstadkoms önskvärd förnyelse. Utan entreprenör- skap skapas inga företag och utan företag skapas inga arbetsillfällen. Vikten av entreprenörskap och nyföretagande kan därmed inte överskattas.

Näringslivet i Göteborg och Västsverige växer men inte tillräckligt fort. De nya jobb Göteborg så väl behöver kommer inte i tillräcklig utsträckning. Det är dags att ta krafttag för att göra Göteborg och Västsverige till en växande företagaregion. Det går inte att ignorera att ett växande Göteborg behöver en kraftigt utbyggd trafikinfrastruktur. Sänkt skatt skapar bättre utrymme för ekonomisk tillväxt. Sänkta skatter gör det lättare att anställa, vilket särskilt gynnar dem som har svårt att få arbete idag. Det räcker inte att ha åsikter om hur välfärden skall fördelas – vi måste också se till att det finns någon välfärd att fördela. Därför är företagandets villkor en angelägenhet för alla medborgare.

Infrastruktur

Goda och effektiva transporter samt en väl utbyggd och modern infrastruktur är grundläggande förutsättningar för tillväxt och utveckling. Fler jobb och ett bättre näringsklimat kräver ett tillgängligt och effektivt vägnät.

I ett land som Sverige, med stora geografiska avstånd, är vi tvingade att satsa mer än många andra länder på en modern och väl fungerande infrastrukt- ur för att hävda oss i en allt hårdare konkurrens. Uteblivna investeringar har inneburit försämrade konkurrenskraft för näringslivet. Detta har i sin tur häm-

Fel! Okänt namn på

mat den ekonomiska tillväxten och leder till lägre köpkraft och minskat välstånd. Därför krävs det en offensiv trafikpolitik för Göteborg och Västsverige.

Transporter är också en betydande näringsgren och i Västsverige jobbar över 30 000 personer inom transportnäringen. Till detta kommer industri och tjänster med nära koppling till transporter. I Västsverige finns också en väl utvecklad forskning och utveckling på trafikens område.

Högskolor och forskning

En förutsättning för ekonomisk tillväxt och för att Göteborgsregionen skall ha ett fortsatt internationellt konkurrenskraftigt näringsliv är att det i regionen finns kvalificerad och omfattande utbildning och forskning. Antalet platser i högre utbildning måste därför utökas. Regionen har färre högskoleplatser än vad som motiveras av befolkningens storlek och långt färre än vad den kvalificerade arbetsmarknaden efterfrågar.

Statliga myndigheter

Västsverige är, trots 20 % av Sveriges befolkning, underrepresenterat i de nationella både offentliga och privata organisationers styrelser och andra maktgrupperingar som styr en stor del av utvecklingen i Västsverige. Vi har även alldeles för få statliga myndigheter och verk.

Det innebär en dränering av kompetent arbetskraft som måste flytta för att kunna erbjudas vissa jobb. Göteborg och Västsverige utgör en utmärkt plats att bedriva statlig verksamhet på. I förhållande till vår storlek så är andelen statliga jobb anmärkningsvärt låg, vilket måste åtgärdas.

Amf 4

Hotet mot det svenska samhället utgörs för närvarande inte av ett militärt angrepp. Det hot som fortfarande finns, riktas mot utländska intressen på svenskt territorium. Utlandsägd verksamhet med tillverkning i landet eller vars transporter går via Göteborgs hamn är potentiella måltavlor. Vårt sätt att leva blir allt mer komplicerat och de olika systemen för el, värme, vatten och telefoni blir allt mer beroende av varandra. Därför utgör sabotage och olyckor en risk för samhällskritisk infrastruktur. Frågan om västsvensk säkerhet har omformulerats. Den förändrade säkerhetssituationen måste tillåtas påverka utformningen av den framtida säkerhetsorganisationen. För att i möjligaste mån minska riskerna för, och följderna av, ett angrepp mot det civila samhället, måste Sveriges många myndigheter som är involverade i säkerhet samarbeta sinsemellan, men också med näringslivet. I Göteborgsregionen

Fel! Okänt namn på

fanns ett väl fungerande samarbete mellan olika blåljusmyndigheter och det militära Amf 4. Här finns också en stark koppling till näringslivet i form av företag som Ericsson Microwave System, Saab Ericsson Space och Volvo Aero. Närvaron av en mångfald organisationer med liknande inriktning gör det möjligt att upprätthålla den kritiska massa som behövs för att hålla en hög kvalitet. Det är djupt olyckligt att detta samarbete nu förstörs av regeringen, med nedläggningen av Amf 4 och flytten av helikopterdivisionen på Säve. Försvarsförmågan blir starkt reducerad, liv sätts på spel i och med sämre förmåga till räddningsoperationer och skattebetalarna får stå för den dyra notan. Sverige och det näringsliv som skapar nationens välstånd behöver både Amf 4 i och helikoptrarna i Göteborg.

Stockholm den 30 september 2005

Eva Flyborg (fp)

Marita Aronson (fp)

Anita Brodén (fp)

Jan Ertsborn (fp)

Lennart Kollmats (fp)

Cecilia Wigström (fp)

Erling Bager (fp)

Axel Darvik (fp)

Anne-Marie Ekström (fp)

Lars Tysklind (fp)

Christer Winbäck (fp)